

Obsah

Předmluva k českému vydání	VII
Seznam zkratk	XV
První kapitola: Pojem, úkoly a role kriminologie	1
§ 1 Pojem a vymezení kriminologie	1
1. Definice a předmět	1
2. Vymezení	2
3. Závěry a východiska	4
§ 2 Úkoly kriminologie	6
1. Růst poznání	6
2. Sběr a dokumentace dat	7
3. Aplikovaný výzkum	8
§ 3 Role a odpovědnost kriminologa	8
1. Kriminologické poznání — pro koho a k čemu?	9
2. Typy chování kriminologa	9
3. Svoboda vědy, výzkumná etika a ochrana dat	10
Druhá kapitola: Metody kriminologie	14
§ 4 Výzkumná logika	14
1. Základní pojetí empirické vědy	14
2. Vědecká pravda a hodnotové soudy	15
3. Teorie a praxe	17
4. Interdisciplinarita jako prostředek sebereflexe a sebekontroly kriminologického vědění	19
5. Popis, výklad a prognóza	19
6. Vývoj, konkurence a dosah teorií	21
7. Teorie, kauzální výklad a vícefaktorová východiska	21
8. Zločin jako jev individuální a sociální	24
§ 5 Techniky výzkumu	26
1. Výzkumná strategie a výzkumný proces	26
2. Konceptualizace výzkumu	28
2.1. Pojmy	28
2.2. Znaky (proměnné) a nositelé znaků (objekty)	29
2.3. Základní rysy a postupy shromažďování dat	34
3. Výzkumný plán	35
4. Provedení a vyhodnocení	37
Třetí kapitola: Kriminologie ve výzkumu a výuce	39
§ 6 Počátky institucionalizace	39
§ 7 Výzkum	40
1. Německo	40
2. Rakousko	41
3. Švýcarsko	42
§ 8 Výuka	43

Čtvrtá kapitola: Kriminologická východiska v proměnách poznání	45
§ 9 Počátky kriminologického myšlení	45
1. Kritičtí předchůdci a empirická východiska	45
2. Osamostatnění kriminologie	46
§ 10 Kriminologové z řad právníků a psychiatrů	47
1. Úsilí právníků o syntézu	47
2. Konstituční biologie, biologie dědičnosti a nauka o psychopatii	48
§ 11 Objevení a vliv sociologické dimenze	48
1. Raný kriminálně sociologický výzkum	49
2. Rozvoj kriminální sociologie v Severní Americe	49
§ 12 Přínosy psychologie a psychoanalýzy ke kriminologii	50
1. Proměna a působení psychologických perspektiv	51
2. Přínos a funkce psychoanalýzy	52
§ 13 Vývojové směry moderní kriminologie	53
1. Proměna paradigmat v kriminologii a její následky	54
2. Nové struktury kriminologie	55
3. Shrnutí a perspektivy	56
Pátá kapitola: Přehled kriminologických teorií	58
§ 14 Teorie kontroly zločinnosti a kriminalizace	58
§ 15 Teorie zločinu a kriminality	59
§ 16 Teorie osobnosti pachatele	60
§ 17 Teorie oběti zločinu a viktimizace	61
Šestá kapitola: Srovnání teorií a závěry	62
§ 18 Struktury a výkonnost kriminologických teorií	62
§ 19 Nedostatky a slabiny tvorby kriminologické teorie	63
§ 20 Hranice a možnosti pro integraci teorie	64
§ 21 Závěry a výhledy: teorie rozdílné socializace a sociální kontroly	65
1. Výpovědi a nároky teorie socializace	67
2. Hranice a kritika	68
3. Důsledky a další vývoj	69
4. Výpovědi a nároky teorie kontroly	69
5. Hranice a kritika	71
6. Doplnění prostřednictvím sloučení	72
Sedmá kapitola: Kontrola zločinnosti (trestněprávní sociální kontrola)	74
§ 22 Struktury externí kontroly chování	74
1. Problém	74
2. Normativní řídicí prostředky sociální kontroly	74
3. Strategie k ovládnutí sociálně nežádoucího chování	78
3.1. Právní regulace a kriminalizace	78
3.2. Sankcionalizace a kontrola	79
3.3. Smírčí řízení a narovnání	79
§ 23 Pojem, systém, nositel a prostředky kontroly zločinu	80
1. Pojem a vymezení	80
2. Systém a nositel	81
3. Strategie, postupy a sankce	83
4. Shrnutí a závěry	86

§ 24	Teorie kontroly zločinnosti	87
	1. Historický vývoj teorií	87
	2. Teorie trestu, penologie a lidská práva	89
	3. Shrnutí a závěry	90
	4. Teorie prevence kriminality	91
	4.1. Pojem a význam	91
	4.2. Technická prevence	94
	4.3. Generální prevence	95
	4.4. Speciální prevence	99
	4.5. Exkurs: Problematika trestu smrti	101
	5. Východiska kritiky moci	103
	5.1. Teorie vyobcování obětního beránka	103
	5.2. Labeling approach (sociální východisko reakce)	105
	5.3. Kriminologické východisko teorie konfliktu	109
	5.4. Neomarxistická východiska	110
	5.5. Abolocionismus	112
	6. Právní vědomí a postoj obyvatelstva k trestu, vině a oběti	114
	7. Shrnutí	117
Osmá kapitola: Zločin a kriminalita		119
§ 25	Funkce kriminalizace	119
§ 26	Teorie kriminalizace	122
	1. Zločin nebo deviantní chování?	122
	2. Trestněprávní pojem zločinu	123
	3. Materiální nebo kriminologický pojem zločinu	123
	4. Změny pojmu zločinu	125
	4.1. Nadměrná kriminalizace	126
	4.2. Dekriminalizace	127
	4.3. Nová kriminalizace	128
	5. Shrnutí a kritika	129
§ 27	Zpracování podezření z činu a trestních oznámení orgány trestního stíhání	130
	1. Determinanty stíhání zločinů	130
	2. Rozhodovací chování oběti zločinu, policie a prokuratury	130
	3. Trestní oznámení, policejní vyhledávací činnost a objasňování činu	131
	4. Ekonomie trestního stíhání	134
	5. Principy, jimiž se řídí jednání	138
	6. Selekce a geografie kriminality	140
	7. Selektivita trestněprávního stíhání specifická podle vrstev?	141
	8. Kriminologický význam procesů výběru	143
§ 28	Kriminalita	144
	1. Pojem a analýza kriminality	144
	2. Prostředky poznání	146
	2.1. Kriminální statistika	147
	2.11. Nástroje kriminálně statistického zkoumání	148
	2.12. Vypovídací síla kriminálně statistických dat	150
	2.13. Námitky proti vypovídací síle kriminálně statistických dat	151
	2.14. Typologizace zločinu a index zločinnosti	151
	2.2. Zkoumání latence	152
	2.3. Shrnutí a kritika	156

3. Rozsah, struktura a pohyb registrované kriminality	158
3.1. Německo	158
3.2. Rakousko	162
3.3. Švýcarsko	162
4. Organizovaný zločin	164
4.1. Pojmové znaky	164
4.2. Formy organizovaného zločinu v USA	165
4.3. Formy organizovaného zločinu v Evropě	166
5. Pohyb kriminality v mezinárodním srovnání	168
§ 29 Teorie zločinu a kriminality	169
1. Koncepce vysvětlení kriminality jako sociálního jevu	169
2. Teorie anomie — dosažení cíle nepřipustnými prostředky	170
3. Teorie vývoje kriminality	172
3.1. Pohyb kriminality a její vysvětlení	173
3.2. Politika, hospodářství, práce a technika a jejich vliv na pohyb kriminality	174
3.3. Sociálně kulturní změna a vývoj kriminality	179
3.4. Anomie nebo synomie?	180
3.5. Prognóza vývoje kriminality	182
Devátá kapitola: Zločinec	183
§ 30 Zločin jako individuální jev anebo problém pachatele	183
§ 31 Biosociální východiska	185
§ 32 Teorie osobnosti a dimenze osobnosti	187
1. Dimenze osobnosti jako koreláty kriminálního chování	187
2. Teorie rozdílné podmíněnosti	188
3. Psychopatologické charakteristiky	190
§ 33 Sociální profily	191
1. Obecné souvislosti a anomické syndromy	191
2. Věk a kriminalita	193
3. Pohlaví a kriminalita	200
§ 34 Vztahové pole, vazby a životní styly	208
§ 35 Sociální vztahové pole „skupina“	210
1. Význam sociálních skupinových procesů	211
2. Společenství pachatelů	212
3. Delinkventní seskupení a jejich teoretické vysvětlení	213
3.1. Teorie rozdílných kontaktů	213
3.1.1. Výpověď a nárok	213
3.1.2. Hranice a kritika	214
3.2. Teorie delinkventní subkultury	214
3.2.1. Výpověď a nárok	215
3.2.2. Hranice a kritika	215
§ 36 Vysvětlení zvýšeného zatížení delinkvencí a recidivní kriminality	216
§ 37 Analýza pachatelů a trestněprávní sociální kontrola	220
Desátá kapitola: Oběť zločinu a viktimizace	22
§ 38 Učení o oběti a teorie viktimizace	22
1. Vznik a význam viktimologické perspektivy	22
2. Učení o oběti a jeho slabiny	22
3. Mezery ve výzkumu a deficity teorie	22

Obsah

4. Oběti a hromadné sdělovací prostředky	226
5. Závěry	227
§ 39 Ženy, děti a staří lidé jako oběti	228
§ 40 Chování oběti v situaci, kdy dochází k deliktu	231
§ 41 Reakce oběti na zločin	234
1. Oběť po trestném činu — reakce a strategie ke zvládnutí situace	235
2. Svépomoc a sebeobrana	235
3. Samozvaná justice	236
4. Soukromé trestní oznámení	237
5. Shrnutí a důsledky	240
§ 42 Aplikovaná viktimologie	241
1. Oběť zločinu a trestněprávní péče	241
2. Postavení poškozeného v trestním řízení	243
3. Náprava škody	246
4. Odškodnění oběti	248
5. Pomoc obětem	250
Jedenáctá kapitola: Význam aplikované kriminologie	251
§ 43 Hledání alternativ k trestu odnětí svobody	252
Závěr: Kriminologie a trestní politika	257
Věcný rejstřík	263